

บันทึกสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา
เรื่อง การปฏิบัติตามข้อผูกพันสำหรับการสำรวจแร่ของผู้ถืออาชญาบัตรพิเศษ

กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ได้มีหนังสือที่ อก ๐๕๐๒/๕๙๘๘ ลงวันที่ ๒๕ ตุลาคม ๒๕๕๕ ถึงสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา สรุปความได้ว่า ในการสำรวจแร่ตามอาชญาบัตรพิเศษ มาตรา ๓๓ วรรคหก แห่งพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ บัญญัติให้ผู้ถืออาชญาบัตรพิเศษต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขและข้อผูกพันสำหรับการสำรวจของแต่ละปีที่กำหนดไว้ในอาชญาบัตรพิเศษ โดยมาตรา ๓๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า เมื่อสิ้นรอบปีข้อผูกพันใด ถ้าผู้ถืออาชญาบัตรพิเศษยังปฏิบัติตามข้อผูกพันตามมาตรา ๓๓ สำหรับการสำรวจในรอบปีนั้นไม่ครบถ้วน ผู้ถืออาชญาบัตรพิเศษต้องจ่ายเงินเท่ากับจำนวนที่ยังมิได้ใช้จ่ายเพื่อการสำรวจในรอบปีข้อผูกพันนั้น ให้แก่กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ภายในกำหนดสามสิบวันนับแต่วันสิ้นรอบปีข้อผูกพันดังกล่าว

กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ชี้แจงข้อเท็จจริง ดังนี้

๑. บริษัท ไทย มินเนอรัล เวเนเจอร์ส จำกัด ได้ยื่นคำขออาชญาบัตรพิเศษที่ ๒/๒๕๔๔ ชนิดแร่ทั้งสแตน ที่ตำบลคลองเส อำเภอถ้ำพระนรา และตำบลไม้เรียง อำเภอนาวัง จังหวัดนครศรีธรรมราช เนื้อที่ ๔,๓๐๘ ไร่ ซึ่งเป็นพื้นที่ป่าไม้ โดยคณะกรรมการตามพระราชบัญญัติแร่ ได้มีมติในการประชุมครั้งที่ ๖/๒๕๕๐ เมื่อวันที่ ๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๐ เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมว่า เห็นควรอนุญาตอาชญาบัตรพิเศษดังกล่าว โดยกำหนดอายุ ๕ ปี และกำหนดเงื่อนไขว่า ก่อนที่บริษัทจะเข้าไปสำรวจแร่ในพื้นที่จะต้องได้รับอนุญาตให้เข้าไปสำรวจแร่จากเจ้าของที่ดินก่อน

๒. รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมได้อนุญาตอาชญาบัตรพิเศษที่ ๑๑/๒๕๕๐ ลงวันที่ ๒๑ ธันวาคม ๒๕๕๐ โดยอาชญาบัตรพิเศษดังกล่าวได้กำหนดให้ผู้ถืออาชญาบัตรพิเศษต้องปฏิบัติตามข้อผูกพันเกี่ยวกับปริมาณเงินที่จะใช้จ่ายในการสำรวจแร่แต่ละปี ดังต่อไปนี้

๒.๑ ปีที่หนึ่ง เป็นจำนวนเงิน ๒๑๙,๕๐๐ บาท (สองแสนหนึ่งหมื่นเก้าพันห้าร้อยบาทถ้วน)

๒.๒ ปีที่สอง เป็นจำนวนเงิน ๑,๔๒๕,๐๐๐ บาท (หนึ่งล้านสี่แสนสองหมื่นห้าพันบาทถ้วน)

๒.๓ ปีที่สาม เป็นจำนวนเงิน ๑,๒๗๐,๐๐๐ บาท (หนึ่งล้านสองแสนเจ็ดหมื่นบาทถ้วน)

๒.๔ ปีที่สี่ เป็นจำนวนเงิน ๒,๒๔๕,๐๐๐ บาท (สองล้านสองแสนสี่หมื่นห้าพันบาทถ้วน)

๒.๕ ปีที่ห้า เป็นจำนวนเงิน ๒,๘๙๐,๐๐๐ บาท (สองล้านแปดแสนเก้าหมื่นบาทถ้วน)

๓. บริษัทได้รายงานผลการดำเนินงานและการสำรวจแร่ตามอาชญาบัตรพิเศษดังกล่าว ให้กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ทราบ โดยมีค่าใช้จ่ายในการสำรวจแร่ในแต่ละรอบปี ข้อมูลดังนี้

๓.๑ ในการสำรวจแร่ปีหนึ่ง บริษัทได้รายงานว่าได้ใช้จ่ายเงินในการสำรวจ ไปเป็นเงิน ๓๓๙,๙๗๐ บาท (สามแสนสามหมื่นเก้าพันเก้าร้อยเจ็ดสิบบาทถ้วน) ซึ่งเกินจากข้อมูลพื้นฐานในปีหนึ่งเป็นเงิน ๑๒๐,๔๗๐ บาท (หนึ่งแสนสองหมื่นสี่ร้อยเจ็ดสิบบาทถ้วน)

๓.๒ ในการสำรวจแร่ปีที่สอง บริษัทได้รายงานว่าได้ใช้จ่ายเงินในการสำรวจ ไปเป็นเงิน ๙๑๐,๐๒๖ บาท (เก้าแสนหนึ่งหมื่นยี่สิบหกบาทถ้วน) เมื่อหักค่าใช้จ่ายส่วนที่เกินจากข้อมูลพื้นฐานในปีหนึ่งตาม ๓.๑ แล้ว บริษัทยังใช้จ่ายเงินน้อยกว่าข้อมูลพื้นฐานในปีที่สองจำนวน ๓๙๔,๕๐๔ บาท (สามแสนเก้าหมื่นสี่พันห้าร้อยสี่บาทถ้วน)

๓.๓ ในการสำรวจแร่ปีสาม บริษัทได้รายงานว่าได้ใช้จ่ายเงินในการสำรวจ ไปเป็นเงิน ๘๘๒,๓๑๓ บาท (แปดแสนแปดหมื่นสองพันสามร้อยสิบสามบาทถ้วน) ซึ่งเป็นค่าใช้จ่ายน้อยกว่าข้อมูลพื้นฐานในปีสามเป็นเงิน ๓๘๗,๖๘๗ บาท (สามแสนแปดหมื่นเจ็ดพันหกร้อยแปดสิบเจ็ดบาทถ้วน)

ส่วนการสำรวจแร่ในปีสี่และปีห้า กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ อยู่ระหว่างการตรวจสอบผลการสำรวจแร่ตามรายงานของบริษัท

๔. เหตุที่บริษัทใช้จ่ายเงินน้อยกว่าข้อมูลพื้นฐานสำหรับการสำรวจแร่ในปีสอง และในปีสาม เนื่องจากบริษัทไม่สามารถเข้าสำรวจแร่ในพื้นที่อาชญาบัตรพิเศษได้ ทำให้ไม่ผลการสำรวจแร่ในภาคสนามเพราะกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมพิจารณา คำขออนุญาตเข้ากระทำการเพื่อประโยชน์ในการศึกษาหรือวิจัยทางวิชาการภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติตามมาตรา ๑๗ แห่งพระราชบัญญัติป่าสงวนแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๐๗ ยังไม่แล้วเสร็จ ทั้งนี้ ค่าใช้จ่ายในการสำรวจแร่ตาม ๓. บริษัทได้รายงานว่าเป็นค่าใช้จ่ายในการสำรวจแร่โดยวิธีศึกษา รวบรวม และแปลความหมายข้อมูลที่ได้มาจากการสำรวจในอดีต เพื่อใช้เป็นข้อมูลเบื้องต้น ในการติดตามและกำหนดพื้นที่เป้าหมาย และติดต่อขออนุญาตเจ้าของที่ดินเพื่อเข้าทำการสำรวจ

๕. ในการพิจารณามีประเด็นปัญหาข้อกฎหมายว่า การที่บริษัทใช้จ่ายเงินน้อยกว่าข้อมูลพื้นฐานสำหรับการสำรวจแร่ตามอาชญาบัตรพิเศษดังกล่าว อันเนื่องมาจากบริษัทไม่สามารถเข้าสำรวจแร่ในพื้นที่ตามอาชญาบัตรพิเศษได้ ด้วยเหตุที่หน่วยงานราชการที่กำกับดูแลพื้นที่พิจารณาอนุญาตให้บริษัทเข้าสำรวจแร่ในพื้นที่ตามอาชญาบัตรพิเศษยังไม่แล้วเสร็จ บริษัทต้องจ่ายเงินเท่ากับจำนวนที่ยังมิได้ใช้จ่ายเพื่อการสำรวจในรอบปีข้อมูลพื้นฐานนั้นให้แก่กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ตามมาตรา ๓๖ แห่งพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ หรือไม่ อย่างไร โดยเจ้าหน้าที่ผู้ปฏิบัติมีความเห็นแตกต่างกันเป็นสองฝ่าย ดังนี้

๕.๑ ฝ่ายแรกมีความเห็นว่า การที่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมอนุญาตอาชญาบัตรพิเศษตามความเห็นของคณะกรรมการตามพระราชบัญญัติแร่ที่เสนอความเห็นไว้ ก่อนที่บริษัทจะเข้าไปสำรวจแร่ในพื้นที่จะต้องได้รับอนุญาตให้เข้าไปสำรวจแร่จากเจ้าของที่ดินก่อน ถือเป็นเงื่อนไขการอนุญาตอาชญาบัตรพิเศษดังกล่าว เมื่อบริษัทไม่สามารถปฏิบัติตามเงื่อนไขการอนุญาตอาชญาบัตรพิเศษโดยเข้าสำรวจแร่ในพื้นที่ตามอาชญาบัตรพิเศษได้ เนื่องจากหน่วยงานราชการที่กำกับดูแลพื้นที่พิจารณาอนุญาตให้บริษัทเข้าสำรวจแร่ในพื้นที่ตามอาชญาบัตรพิเศษยังไม่แล้วเสร็จ กรณีต้องถือว่ามิใช่ความผิดของบริษัท ดังนั้น บริษัทจึงไม่ต้องจ่ายเงินเท่ากับจำนวน

ที่ยังมิได้ใช้จ่ายเพื่อการสำรวจในรอบปีข้อผูกพันให้แก่กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ ตามนัยมาตรา ๓๖ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐

๕.๒ ฝ่ายที่สองมีความเห็นว่า ในการสำรวจแร่ ผู้ถืออาชญาบัตรพิเศษ ต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขและข้อผูกพันสำหรับการสำรวจของแต่ละปีที่กำหนดไว้ในอาชญาบัตรพิเศษ ตามมาตรา ๓๓ วรรคหก แห่งพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ เมื่อข้อเท็จจริงปรากฏว่า ในรอบปี ข้อผูกพันที่สองและที่สาม บริษัทใช้จ่ายเงินไม่ครบถ้วน บริษัทจึงต้องจ่ายเงินเท่ากับจำนวนเงินที่ยังมิได้ ใช้จ่ายเพื่อการสำรวจในแต่ละรอบปีข้อผูกพันนั้น ตามมาตรา ๓๖ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ แม้บริษัทไม่สามารถเข้าสำรวจแร่ในพื้นที่อาชญาบัตรพิเศษดังกล่าวได้ เนื่องจากจาก กระทบทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมพิจารณาข้อเสนอขออนุญาตเข้ากระทำการเพื่อประโยชน์ ในการศึกษาหรือวิจัยทางวิชาการภายในพื้นที่ดังกล่าวไม่แล้วเสร็จ ก็ไม่ถือเป็นเหตุผลให้บริษัท ได้รับการยกเว้นให้ไม่ต้องปฏิบัติตามบทบัญญัติแห่งกฎหมายดังกล่าว

ส่วนการที่บริษัทจะต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าของที่ดินก่อนเข้าไปสำรวจแร่ ในพื้นที่ตามอาชญาบัตรพิเศษ ฝ่ายที่สองมีความเห็นว่า เงื่อนไขต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับการสำรวจแร่ ต้องกำหนดไว้ในอาชญาบัตรพิเศษตามมาตรา ๓๓ วรรคหก แห่งพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ โดยรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมต้องอนุญาตอาชญาบัตรพิเศษโดยใช้แบบร่างที่แนบท้าย กฎกระทรวงออกตามความในพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ ซึ่งใช้บังคับอยู่ในขณะนั้น และไม่อาจ กำหนดเงื่อนไขอื่น ๆ เพิ่มเติมให้ออกเหนือจากที่กำหนดไว้ในแบบร่างดังกล่าวได้ เมื่อข้อเท็จจริง ปรากฏว่า เงื่อนไขแนบท้ายอาชญาบัตรพิเศษดังกล่าวมิได้กำหนดเรื่องความยินยอมของเจ้าของที่ดิน ให้เข้าสำรวจแร่ในพื้นที่ตามอาชญาบัตรพิเศษ เนื่องจากขณะออกอาชญาบัตรพิเศษดังกล่าว แบบร่าง ๓ ที่แนบท้ายกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒๗ (พ.ศ. ๒๕๑๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ มิได้กำหนดเงื่อนไขเรื่องความยินยอมให้เข้าสำรวจแร่ในพื้นที่ตามอาชญาบัตรพิเศษ จากผู้ทรงสิทธิหรือเจ้าพนักงานผู้มีอำนาจตามกฎหมายเกี่ยวกับที่ดินนั้น ดังเช่นแบบร่าง ๓ ที่แนบท้าย กฎกระทรวง ฉบับที่ ๘๐ (พ.ศ. ๒๕๕๓) ออกตามความในพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ ซึ่งแก้ไข เพิ่มเติมกฎกระทรวง ฉบับที่ ๒๗ (พ.ศ. ๒๕๑๗) ออกตามความในพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ ซึ่งเป็นแบบร่างที่ใช้บังคับอยู่ในปัจจุบัน ดังนั้น การที่บริษัทจะต้องได้รับอนุญาตจากเจ้าของที่ดิน ก่อนเข้าไปสำรวจแร่ในพื้นที่ตามอาชญาบัตรพิเศษ จึงเป็นเพียงความเห็นของคณะกรรมการ ตามพระราชบัญญัติแร่ที่เสนอต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงอุตสาหกรรมเพื่อประกอบการพิจารณา อนุญาตอาชญาบัตรพิเศษเท่านั้น แต่มิใช่เงื่อนไขแนบท้ายอาชญาบัตรพิเศษ

ดังนั้น เพื่อให้การดำเนินการกรณีนี้เป็นไปโดยชอบด้วยกฎหมายและเกิดความเป็นธรรม แก่ทุกฝ่าย กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่จึงหาหรือว่า การที่บริษัทปฏิบัติตามเงื่อนไข และข้อผูกพันเกี่ยวกับปริมาณเงินที่จะใช้จ่ายในการสำรวจในรอบปียังไม่ครบถ้วน เนื่องจาก ไม่สามารถเข้าสำรวจแร่ในพื้นที่ตามอาชญาบัตรพิเศษดังกล่าวได้นั้น บริษัทต้องจ่ายเงินเท่ากับจำนวนที่ ยังมิได้ใช้จ่ายเพื่อการสำรวจในรอบปีข้อผูกพันนั้นให้แก่กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ ตามมาตรา ๓๖ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ หรือไม่ อย่างไร และสามารถ ดำเนินการกรณีนี้ได้อย่างไรให้ถูกต้องและเป็นไปตามเจตนารมณ์ของกฎหมาย

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๗) ได้พิจารณาข้อหาหรือของกรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ โดยมีผู้แทนกระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม (กรมป่าไม้) และผู้แทนกระทรวงอุตสาหกรรม (กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่) เป็นผู้ชี้แจงข้อเท็จจริงแล้ว ปรากฏข้อเท็จจริงเพิ่มเติมว่า ในการยื่นคำขออาชญาบัตรพิเศษนั้น ผู้ยื่นคำขออาชญาบัตรพิเศษจะต้องระบุพื้นที่ที่จะทำการสำรวจโดยแนบแผนที่แสดงเขตตามคำขออาชญาบัตรพิเศษโดยสังเขปด้วย ซึ่งเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่จะทำหน้าที่ในการพิจารณาและตรวจสอบในเบื้องต้นว่า พื้นที่ตามคำขอดังกล่าวเป็นพื้นที่ห้ามยื่นคำขอตามกฎหมายหรือตามมติคณะรัฐมนตรีหรือไม่ รวมทั้งจะได้ทำการจำแนกพื้นที่ว่าพื้นที่นั้นเป็นพื้นที่ที่มีบุคคลใดมีสิทธิครอบครองหรือเป็นที่มีการคุ้มครองหรือสงวนไว้ตามกฎหมายหรือไม่ เพื่อที่ผู้ยื่นคำขออาชญาบัตรพิเศษจะได้รับทราบและดำเนินการขออนุญาตเข้าใช้พื้นที่นั้นตามขั้นตอนและกระบวนการตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องต่อไป ในทางปฏิบัติ การยื่นคำขออาชญาบัตรพิเศษจึงจำเป็นต้องดำเนินการก่อนการขออนุญาตเข้าใช้พื้นที่

คณะกรรมการกฤษฎีกา (คณะที่ ๗) พิจารณาข้อหาหรือประกอบกับข้อเท็จจริงดังกล่าวแล้ว เห็นว่า การที่บทบัญญัติมาตรา ๓๓^๑ วรรคหก แห่งพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแร่ (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๔ ได้กำหนดให้ผู้ถืออาชญาบัตรพิเศษต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขและข้อผูกพันสำหรับการสำรวจของแต่ละปีที่กำหนดไว้ในอาชญาบัตรพิเศษ และมาตรา ๓๖ วรรคหนึ่ง^๒ แห่งพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแร่ (ฉบับที่ ๒)

^๑ มาตรา ๓๓ ผู้ใดประสงค์จะขออาชญาบัตรพิเศษ ให้ยื่นคำขอต่อเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่

ผู้ยื่นคำขออาชญาบัตรพิเศษต้องกำหนดข้อผูกพันสำหรับการสำรวจโดยระบุจำนวนเงินที่จะใช้จ่ายเพื่อการสำรวจสำหรับแต่ละปีตลอดอายุของอาชญาบัตรพิเศษ และต้องเสนอให้ผลประโยชน์พิเศษเพื่อประโยชน์แก่รัฐตามหลักเกณฑ์ที่รัฐมนตรีกำหนด และให้ผลประโยชน์พิเศษดังกล่าวมีผลผูกพันผู้ถืออาชญาบัตรพิเศษต่อไป เมื่อผู้ถืออาชญาบัตรพิเศษนั้นได้รับประทานบัตรชั่วคราวหรือประทานบัตรสำหรับการทำเหมืองในเขตพื้นที่ที่ตนได้รับอาชญาบัตรพิเศษนั้น

คำขออาชญาบัตรพิเศษแต่ละคำขอให้อัดได้ไม่เกินเนื้อที่ที่สามารถดำเนินการสำรวจจนแล้วเสร็จครบถ้วนได้ภายในห้าปีตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการกำหนด ทั้งนี้ ให้อัดได้ไม่เกินคำขอละหนึ่งหมื่นไร่

รัฐมนตรีเป็นผู้ออกอาชญาบัตรพิเศษ

อาชญาบัตรพิเศษมีอายุห้าปี นับแต่วันออก

ผู้ถืออาชญาบัตรพิเศษต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขและข้อผูกพันสำหรับการสำรวจของแต่ละปีที่กำหนดไว้ในอาชญาบัตรพิเศษ

ถ้าผู้ถืออาชญาบัตรพิเศษได้ปฏิบัติตามเงื่อนไขและข้อผูกพันตามวรรคหกของแต่ละปีแล้ว ผลการสำรวจในปีที่ผ่านมาบ่งชี้ว่าแร่ชนิดที่ประสงค์จะเปิดการทำเหมืองในเขตคำขออาชญาบัตรพิเศษมีไม่เพียงพอในเชิงพาณิชย์ที่จะเปิดการทำเหมืองได้ทั้งหมดหรือบางส่วน ผู้ถืออาชญาบัตรพิเศษอาจขอเวนคืนอาชญาบัตรพิเศษหรือขอคืนพื้นที่บางส่วนก็ได้ โดยยื่นคำขอต่อเจ้าพนักงานอุตสาหกรรมแร่ประจำท้องที่ และให้อาชญาบัตรพิเศษนั้นสิ้นอายุหรือการคืนพื้นที่บางส่วนนั้นมีผลนับแต่วันที่ยื่นคำขอ และให้มีผลสิ้นข้อผูกพันสำหรับปีที่เหลืออยู่หรือข้อผูกพันสำหรับพื้นที่ส่วนที่คืน แล้วแต่กรณี

^๒ มาตรา ๓๖ เมื่อสิ้นรอบปีข้อผูกพันใด ถ้าผู้ถืออาชญาบัตรพิเศษยังปฏิบัติตามข้อผูกพันตามมาตรา ๓๓ สำหรับการสำรวจในรอบปีนั้นไม่ครบถ้วน ผู้ถืออาชญาบัตรพิเศษต้องจ่ายเงินเท่ากับจำนวนที่ยังมิได้ใช้จ่ายเพื่อการสำรวจในรอบปีข้อผูกพันนั้นให้แก่กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ภายในกำหนดสามสิบวัน นับแต่วันสิ้นรอบปีข้อผูกพันดังกล่าว

พ.ศ. ๒๕๑๖ ได้กำหนดว่า เมื่อสิ้นรอบปีข้อผูกพันใด ถ้าผู้ถืออาชญาบัตรพิเศษยังปฏิบัติตามข้อผูกพันตามมาตรา ๓๓ สำหรับการสำรวจในรอบปีนั้นไม่ครบถ้วน ผู้ถืออาชญาบัตรพิเศษต้องจ่ายเงินเท่ากับจำนวนที่ยังมิได้ใช้จ่ายเพื่อการสำรวจในรอบปีข้อผูกพันนั้นให้แก่กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ ทั้งนี้ โดยมีได้มีบทบัญญัติอื่นใดกำหนดให้ผู้ถืออาชญาบัตรพิเศษสามารถขอถอนหรือยกเว้นการปฏิบัติตามหน้าที่ดังกล่าวได้ นั้น แสดงให้เห็นว่าเจตนารมณ์ของบทบัญญัตินี้ดังกล่าวมีความมุ่งหมายที่จะเร่งรัดและควบคุมให้ผู้ถืออาชญาบัตรพิเศษต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขและข้อผูกพันที่กำหนดไว้ในอาชญาบัตรพิเศษอย่างเคร่งครัด เมื่อข้อเท็จจริงกรณีนี้ปรากฏว่า ในอาชญาบัตรพิเศษได้กำหนดเงื่อนไขให้ผู้ถืออาชญาบัตรพิเศษต้องปฏิบัติตามข้อผูกพันเกี่ยวกับปริมาณเงินที่จะใช้จ่ายและปริมาณงานในการสำรวจแร่ในแต่ละรอบปี โดยไม่ได้กำหนดเงื่อนไขของการใช้จ่ายเงินตามข้อผูกพันนั้นไว้เป็นประการอื่นใด ดังนั้น เมื่อสิ้นรอบปีข้อผูกพันใด ถ้าผู้ถืออาชญาบัตรพิเศษยังปฏิบัติตามข้อผูกพันเกี่ยวกับจำนวนเงินที่จะใช้จ่ายสำหรับการสำรวจแร่ในรอบปีนั้นไม่ครบถ้วน ผู้ถืออาชญาบัตรพิเศษดังกล่าวจึงต้องจ่ายเงินเท่ากับจำนวนที่ยังมิได้ใช้จ่ายเพื่อการสำรวจในรอบปีข้อผูกพันนั้นให้แก่กรมอุตสาหกรรมพื้นฐานและการเหมืองแร่ ตามที่กำหนดไว้ในมาตรา ๓๖ วรรคหนึ่งแห่งพระราชบัญญัติแร่ พ.ศ. ๒๕๑๐ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติแร่ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๑๖ ต่อไป

(นายอัษฎพร จารุจินดา)

เลขาธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

มกราคม ๒๕๕๖